

สทอ.อ.
13 กพ. 68.

ที่ ทส ๐๙๑๒.๕๐๔/ ๓๕๕

ที่ว่าการอำเภอเมืองจันทบุรี
เลขรับที่ ๐๗๙๗
วันที่ ๑๕ ก.พ. ๒๕๖๘
เวลา..... น.

อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว
ตำบลพลิ้ว อำเภอแหลมสิงห์
จังหวัดจันทบุรี ๒๒๑๙๐

๓๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความกรุณาประชาสัมพันธ์ เรื่อง การตัดต้นไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และเรื่อง กรรมสิทธิ์ในต้นไม้ที่บุคคลปลูกขึ้นและอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ

เรียน นายอำเภอเมืองจันทบุรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๕๑/๒๕๖๖ เรื่อง การตัดต้นไม้ ในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ในระหว่างการตรากฎหมาย ลำดับรองตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๖ แผ่น
๒. สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๙๘/๒๕๕๐ เรื่อง กรรมสิทธิ์ ในต้นไม้ที่บุคคลปลูกขึ้นและอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๙ แผ่น

อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว จังหวัดจันทบุรี ขอส่งสำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๕๑/๒๕๖๖ เรื่อง การตัดต้นไม้ในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ในระหว่างการตรากฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ มาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ และสำเนาบันทึกสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๙๘/๒๕๕๐ เรื่อง กรรมสิทธิ์ในต้นไม้ที่บุคคลปลูกขึ้นและอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติ มาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน

ขอแสดงความนับถือ

(นายพลวัฒน์ โชติวาทพงษ์ชัย)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว

อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว

โทร./โทรสาร. ๐ ๓๙๔๓ ๔๕๒๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ namtokphlio_np@hotmail.com

“No Gift Policy ทส. โปร่งใสและเป็นธรรม”

สำเนา

เรื่องเสร็จที่ ๕๕๑/๒๕๖๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การตัดต้นไม้ในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ในระหว่างการตรากฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยาน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง
สัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒*

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๓.๒/๓๓๕๓
ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติ
อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ตราขึ้นโดย
มีเจตนารมณ์ที่สำคัญประการหนึ่งเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัย
หรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่ามาก่อนวันที่กฎหมาย
ทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับ โดยในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๒๑
แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติฯ
ในการสำรวจข้อมูลการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษา
พันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ
เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว หากรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชน
ที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวน
และคุ้มครองสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี จัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ในพื้นที่ดังกล่าวโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
ซึ่งจะมีผลทำให้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นนี้
สามารถครอบครองที่ดินและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุขได้
โดยไม่ต้องได้รับโทษ เมื่อได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
อุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแล้ว ทั้งนี้ การคัดกรองคุณสมบัติของบุคคล
ที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือให้ดำเนินการโดยใช้แนวทางตามกรอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐
มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้
และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗
โดยที่ปัจจุบันกรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนในพื้นที่
อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเสร็จแล้ว ปรากฏว่า ประชาชนที่มีชื่อ
เป็นผู้ได้รับการสำรวจมีความประสงค์จะตัดต้นไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎร

*ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/๑๓๕ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวณัฐชา ผดุงศิลป์)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

ที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และนำออกซึ่งไม้ที่ตัดได้ แต่เนื่องจากพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุขในพื้นที่โครงการซึ่งออกตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ ยังอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการตราเพื่อใช้บังคับ จึงทำให้มีประเด็นต้องพิจารณาว่า การตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นในพื้นที่อนุรักษ์ภายใต้พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ จะสามารถกระทำได้หรือไม่ และไม้ที่ตัดนั้นจะเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใด โดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ มีความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า ราษฎรสามารถตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้ โดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ สามารถผ่อนผันการตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์อันเป็นปกติสุขของประชาชนไปพลางก่อนได้ และให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่ากำกับควบคุมเพื่อมิให้มีการกระทำความผิดกล่าวส่งผลกระทบต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนไม้ยางพาราที่ตัดนั้นย่อมเป็นกรรมสิทธิ์ของราษฎรผู้เป็นเจ้าของที่ดินของตนเอง ที่ได้แจ้งการครอบครองแล้ว

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า ราษฎรไม่สามารถตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้ เนื่องจากตามข้อเท็จจริงในการตัดต้นยางพาราจะต้องมีการนำออกไปซึ่งไม้อย่างพาราที่ได้ดำเนินการตัดออกจากพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งจะมีการปลูกใหม่เพื่อทดแทนต้นยางพาราที่ถูกตัดออก ซึ่งกรณีดังกล่าวขัดต่อมาตรา ๑๙ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๕๕ (๒) (๕) และ (๖) หรือมาตรา ๖๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ โดยเทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๑๙๐/๒๕๕๘ ส่วนไม้อย่างพาราที่ปลูกในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น ถือว่าไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๖๙๘/๒๕๕๐

เพื่อให้ได้ข้อยุติในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายข้างต้นและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและชัดเจน กรมอุทยานแห่งชาติฯ จึงขอหารือดังนี้

๑. ราษฎรที่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ สามารถตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และปลูกใหม่ทดแทนได้หรือไม่ อย่างไร

๒. ราษฎรที่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ สามารถนำไม้ที่ตัดแล้วออกไปจากพื้นที่ดังกล่าวได้หรือไม่ และกรรมสิทธิ์ในไม้ที่ตัดออกนั้นจะเป็นของราษฎรผู้แจ้งการครอบครองที่ดินดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวณัฐชา ผดุงศิลป์)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นควรรวมประเด็นพิจารณาเป็นประเด็นเดียว โดยกำหนดประเด็นพิจารณาใหม่ว่า ในระหว่างที่กฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังไม่แล้วเสร็จ ผู้ที่ได้แจ้งการครอบครองที่ดินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามบทบัญญัติดังกล่าว จะสามารถตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินของราษฎรที่หมดอายุ เพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และนำออกจากพื้นที่ โดยมีการปลูกใหม่ทดแทน ได้หรือไม่ และกรรมสิทธิ์ ในไม้ที่ตัดเป็นของผู้ใด นั้น เห็นว่า กรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ หากมีมาเป็นการขอตัดต้นยางพารา ของประชาชนที่ได้รับการสำรวจรายชื่อการถือครองที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้จัดทำขึ้นตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๔ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชน ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มี ที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและ ได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงาน สำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะ ดำเนินการซึ่งจัดทำด้วยระบบภูมิสารสนเทศหรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณา และคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือ ทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ พันธุ์ ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายใน เขตพื้นที่ที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แคว่ถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ หิน กรวด หาย แร่ บิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด อันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือนำหรือ ปลดปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา ๖๔ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการ ดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวณัฐชา ผดุงศิลป์)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๒๑" วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ โดยทั้งสองมาตราดังกล่าวกำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า จัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าของประชาชนผู้ที่มีรายชื่อจากการสำรวจโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา อีกทั้งยังกำหนดให้ประชาชนผู้ที่มีรายชื่อจากการสำรวจสามารถก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้และดินในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรานี้ได้โดยไม่ต้องรับโทษ หากเป็นการกระทำเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๒๑ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพื่อบริหารหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้ชั่วคราวไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ พันธุ์ ดูแลรักษาสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใด อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา นี้ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

สำเนาถูกต้อง

เมื่อขณะนี้ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุขในพื้นที่โครงการซึ่งออกตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าวใช้บังคับ การที่ประชาชนที่มีรายชื่อเป็นผู้ได้รับการสำรวจการถือครองที่ดินจะตัดต้นยางพาราหรือไม้ยืนต้นอื่นที่เป็นพืชผลอาสินที่หมดอายุเพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และนำไม้ที่ตัดออกจากพื้นที่ รวมถึงจะมีการปลูกใหม่เพื่อทดแทนนั้น จึงเป็นการกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายและทำให้เสื่อมสภาพแก่ไม้และดิน ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา ๑๙ (๑) และ (๒)^๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๕๕ (๒) (๕) และ (๖)^๕ หรือมาตรา ๖๗ (๒)^๖

มาตรา ๑๙ ภายในอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม

(๒) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๕๕ ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ

(๖) ปลูกต้นไม้หรือพืชมงคลอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๖๗ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ตัด โคน แผ้วถาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพืชมงคลอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ขุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด หวาย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์หรือสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้น หรือเหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

ฯลฯ

ฯลฯ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวณัฐชยา ผดุงศิลป์)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ที่เคยให้ไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๙๐/๒๕๕๘ โดยไม่อาจนำบทบัญญัติมาตรา ๖๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๒๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ที่ยกเว้นโทษให้แก่ผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่ดังกล่าวมาใช้ได้ เพราะการพิจารณาว่าการกระทำเช่นใดจะได้รับยกเว้นโทษตามบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวหรือไม่นั้น ย่อมต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ จะได้กำหนดต่อไป และเมื่อพิจารณาแล้วว่า ไม่สามารถตัดต้นยางพาราหรือไม่ยืนต้นและนำออกไปซึ่งไม้ที่ตัดออกจากพื้นที่ดังกล่าวได้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นที่เกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในไม้ที่ตัดออกแล้วอีก

(นายณพดล เกร์ฤกษ์)

รองเลขาธิการ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๖

“บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้อำนาจตามมาตรา ๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อดำเนินการให้ราษฎรตัดต้นยางพาราในพื้นที่อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาดี ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ ๐๙๐๗/๙๐ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

“โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

“โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวณัฐชา ผดุงศิลป์)

นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

สำเนา

เรื่องเสร็จที่ ๖๔๘/๒๕๕๐

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง กรรมสิทธิ์ในต้นไม้ที่บุคคลปลูกขึ้นและอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๔๐๓.๒/๕๔๙๗ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ในเขตอุทยานแห่งชาติหลายแห่งมีต้นไม้ที่บุคคลได้ปลูกขึ้นไว้ ทั้งที่ปลูกขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายและที่ปลูกขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมายหลายกรณี ได้แก่ มาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๔ และต่อมาบุคคลดังกล่าวได้เรียกร้องกรรมสิทธิ์ในต้นไม้ที่ปลูกขึ้นดังกล่าว

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ กรณีต้นไม้ที่บุคคลปลูกขึ้นไว้และอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเป็นไปด้วยความถูกต้องชัดเจนตามหลักกฎหมายและสอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประชาชนแต่ละท้องถิ่นในประเทศไทย จึงหารือปัญหาข้อกฎหมาย ดังต่อไปนี้

๑. บุคคลปลูกต้นไม้ขึ้นโดยได้รับอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือไม่ ขึ้นต้นตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๔ และบุคคลปลูกต้นไม้ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๔ ต้นไม้ที่ปลูกขึ้นไว้จะเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ปลูกที่มีเจตนายึดถือต้นไม้ขึ้นไว้ หรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีความเห็นเป็นสองฝ่าย

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า เมื่อผู้ปลูกเป็นเจ้าของกล้าไม้ที่ซื้อหามาและปลูกลงในที่ดินโดยเจตนายึดถือไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่าง ๆ จากต้นไม้ขึ้น ทั้งยังเป็นการปลูกต้นไม้โดยอาศัยสิทธิที่ได้รับอนุญาตให้กระทำได้ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ จึงถือว่าผู้ปลูกเป็นเจ้าของต้นไม้ตั้งแต่เป็นกล้าไม้จนถึงขนาดต้นที่เติบโตขึ้นมาและยึดถือเป็นเจ้าของตลอดมาบุคคลนั้นจึงมีกรรมสิทธิ์ในต้นไม้ที่ปลูกนั้น

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๑/๑๕๕๒ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวณัฐชยา ผดุงศิลป์)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า กล้าไม้เป็นสังหาริมทรัพย์ถึงแม้ผู้ซื้อกล้าไม้มาจะเป็นผู้มีการมสิทธิ์ แต่เมื่อนำต้นไม้ปลูกลงกับพื้นดินโดยเจตนาจะให้ต้นไม้เจริญเติบโตต่อไป จึงเป็นทรัพย์สินที่เปลี่ยนเป็นทรัพย์สินอันติดกับที่ดินและเป็นอสังหาริมทรัพย์แล้ว เมื่อที่ดินที่ปลูกต้นไม้เป็นทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จึงไม่อาจถือว่าผู้เป็นเจ้าของกล้าไม้จะเป็นเจ้าของต้นไม้ที่ปลูกลงแล้ว และไม่อาจยึดถือไว้ในลักษณะเจ้าของต้นไม้ได้อีกต่อไป และต้นไม้ที่ปลูกขึ้นอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ นั้นถือว่าเป็นต้นไม้ที่ไม่มีเจ้าของ แต่ผู้เป็นเจ้าของและปลูกกล้าไม้นั้นอาจมีสิทธิดูแลรักษาและใช้ประโยชน์รวมทั้งผลผลิตที่เกิดขึ้นได้โดยอาศัยสิทธิตามที่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในกฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้

๒. บุคคลปลูกไม้ยืนต้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและเจตนาอาศัยต้นไม้ที่ปลูกไว้เป็นหลักฐานในการยึดถือครอบครองที่ดินเมื่อเวลาต้นไม้โตขึ้น โดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ บุคคลผู้ปลูกต้นไม้ขึ้นเป็นเจ้าของในฐานะผู้มีการมสิทธิ์ในต้นไม้หรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชมีความเห็นเป็นสองฝ่าย

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า บุคคลผู้เป็นเจ้าของกล้าไม้และปลูกลงในที่ดินโดยยึดถือต้นไม้ขึ้นไว้ยังไม่สละการครอบครอง และเป็นธรรมดาของการปลูกต้นไม้ไม่ว่าในที่ดินประเภทใด ผู้ปลูกย่อมยังเป็นเจ้าของในลักษณะผู้มีการมสิทธิ์ในต้นไม้

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า “ป่า” ตามความหมายในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และตามความหมายในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เมื่อกล้าไม้หรือเมล็ดปลูกลงในที่ดินที่เป็นป่าย่อมเปลี่ยนสภาพจากสังหาริมทรัพย์ทั่วไปกลายเป็นต้นไม้ที่เป็นทรัพย์สินอันติดกับที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน จึงถือว่าผู้ปลูกต้นไม้มีเจตนาสละการครอบครองสังหาริมทรัพย์แล้ว และประสงค์ให้ต้นไม้เจริญเติบโตติดอยู่กับที่ดินต่อไป จึงย่อมเป็นต้นไม้ที่ไม่มีเจ้าของในลักษณะกรรมสิทธิ์ ถึงแม้ผู้ปลูกยังหวงแหนอยู่ก็เป็นเพียงการดูแลรักษาตามธรรมดาของผู้หวังผลผลิตจากต้นไม้ยืนต้นที่ปลูกนั้น และการตัดฟัน โค่นลง หรือเก็บผลผลิต ก็ยังต้องอยู่ในบังคับตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เกี่ยวกับการขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำไม้หรือการเก็บหาของป่าแล้วแต่กรณีด้วย ส่วนการยึดถือครอบครองที่ดินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายย่อมเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนหรือขณะที่ปลูกต้นไม้ อาจแยกเจตนาของการยึดถือครอบครองที่ดินกับการปลูกต้นไม้ยืนต้นเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ออกจากกันได้ตามข้อเท็จจริงแต่ละกรณี

๓. จากประเด็นที่ ๑ และประเด็นที่ ๒ ข้างต้น ต่อมาเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ กำหนดที่ดินบริเวณ

สำเนาถูกต้อง

ที่ปลูกต้นไม้ก่อนแล้วให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ต้นไม้ที่มีบุคคลปลูกขึ้นผู้ใดเป็นเจ้าของซึ่งใน
ประเด็นนี้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชมีความเห็นเป็นสองฝ่าย

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า ผู้เป็นเจ้าของกล้าไม้และปลูกไม้ยืนต้นนั้น ยังคงเป็น
เจ้าของในลักษณะกรรมสิทธิ์ในต้นไม้ต้นนั้น โดยอาศัยหลักการยึดถือและครอบครองกล้าไม้และ
ต้นไม้อย่างต่อเนื่องมาตลอด

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า ไม้ยืนต้นที่ปลูกลงในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของ
แผ่นดินถือว่าผู้เป็นเจ้าของกล้าไม้และปลูกต้นไม้ได้ละการครอบครองกล้าไม้ต้นแล้ว และเปลี่ยน
สภาพจากกล้าไม้กลายเป็นทรัพย์สินอันติดกับที่ดิน จึงถือว่าเป็นต้นไม้ที่ไม่มีเจ้าของในลักษณะ
กรรมสิทธิ์ตามความเห็นเช่นเดียวกันกับในประเด็นที่ ๑ และประเด็นที่ ๒ ฝ่ายที่สองข้างต้น

๔. ภายหลังจากพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่ง
พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ กำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติได้บังคับใช้แล้ว
หากมีผู้เป็นเจ้าของกล้าไม้กล้าไม้เข้าไปปลูกในอุทยานแห่งชาติทั้งโดยชอบด้วยกฎหมายและที่
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ใดเป็นเจ้าของในลักษณะกรรมสิทธิ์ของต้นไม้ยืนต้นที่ปลูกไว้ซึ่งใน
ประเด็นนี้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชมีความเห็นเป็นสองฝ่าย

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า การปลูกต้นไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติทั้งที่ชอบด้วย
กฎหมายและไม่ชอบด้วยกฎหมาย หากผู้เป็นเจ้าของกล้าไม้ยังยึดถือครอบครองต้นไม้และหวง
แหนอยู่ ผู้เป็นเจ้าของกล้าไม้นั้นจึงยังคงเป็นเจ้าของในลักษณะกรรมสิทธิ์อยู่ต่อไปอย่างต่อเนื่อง
มาตลอด

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า ไม้ยืนต้นที่ติดกับที่ดินอุทยานแห่งชาติย่อมต้องถือว่าผู้
ปลูกละการครอบครองในสังหาริมทรัพย์แล้ว และเจตนาให้กลายเป็นทรัพย์สินอันติดกับที่ดินอัน
เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทสงวนรักษาไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน จึงเป็นไม้ยืนต้นที่
ไม่มีเจ้าของเช่นเดียวกันกับในประเด็นที่ ๑ และประเด็นที่ ๒ ฝ่ายที่สองข้างต้น

๕. จากประเด็นที่ ๒ ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้นใน
เขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๔ และผู้ได้รับอนุญาตให้
เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยหรือได้รับอนุญาตให้กระทำการอื่นอันเกี่ยวกับการทำประโยชน์ใน
ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามความในมาตราต่าง ๆ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๗ ต่อมาเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๔ กำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติทับซ้อนในบริเวณที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ
เดียวกัน ผู้ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ดังกล่าว จะทำไม้หรือ
เก็บหาของป่าที่ตนปลูกขึ้นไว้ได้หรือไม่ อย่างไร ซึ่งในประเด็นนี้กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และ
พันธุ์พืชมีความเห็นเป็นสี่ฝ่าย

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า กระทำได้โดยอาศัยหลักกรรมสิทธิ์และสิทธิตาม
พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่ให้กระทำได้ แต่ต้องขออนุญาตทำไม้ให้ถูกต้อง
ก่อน

สำเนาถูกต้อง

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า ผู้ปลูกต้นไม้ไม่ใช่เจ้าของในลักษณะกรรมสิทธิ์ในต้นไม้แต่ยังคงมีสิทธิตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่เกิดขึ้นอยู่ก่อนการกำหนดที่ดินเป็นอุทยานแห่งชาติ จึงอาจอนุญาตให้บุคคลอาศัยสิทธิดังกล่าวเข้าทำไม้ที่ปลูกไว้โดยตัดโค่นใช้ประโยชน์ไม้และนำออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติได้โดยไม่เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

ฝ่ายที่สาม เห็นว่า ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ต่างก็มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงกฎหมาย กฎ ที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติหรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงว่าการกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติในภายหลังทับซ้อนที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ จึงต้องบังคับใช้ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๓๒ มีผลให้การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ สิ้นสุดลง และผู้ได้รับอนุญาตไม่มีสิทธิที่จะขออนุญาตทำไม้หรือเก็บหาของป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยป่าไม้อีกต่อไปและไม่อาจจะให้มีการทำไม้หรือเก็บหาของป่าเนื่องจากจะเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

ฝ่ายที่สี่ เห็นว่า พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มีค่าบังคับใช้เสมอกัน โดยที่มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ มิได้มีบทบัญญัติให้ยกเลิก การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสืออนุญาต สัมปทาน ตามกฎหมายอื่นแต่อย่างใด จึงถือว่ายังคงมีอยู่ตามกฎหมายอื่นแต่ละฉบับนั้น และผู้ได้รับอนุญาตยังคงมีสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ก่อนการกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามกฎหมายแต่ละฉบับ แต่การกระทำใด ๆ ต่อไปย่อมไม่อาจฝ่าฝืนความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงไม่อาจทำไม้และเก็บหาของป่าในเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งรัฐบาลโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ควรจะต้องพิจารณาดูและหาวิธีแก้ไขให้แก่วิธีการปฏิบัติที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายอื่นแต่ละฉบับแล้วแต่กรณี อีกทางหนึ่งด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวรวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรณีนี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตอุทยานแห่งชาติและป่าสงวนแห่งชาติต่าง ๆ เช่น กรณีบริษัท สวนอุทยานทองผาภูมิ จำกัด ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อปลูกสวนป่า และต่อมาได้มีการกำหนดให้ป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติเขาแหลม ทำให้บริษัทได้รับความเสียหายไม่สามารถตัดไม้ในบริเวณดังกล่าวได้และกรณีราษฎรบุกรุกเข้าปลูกยางพาราในเขตอุทยานแห่งชาติเขาปู่ - เขาย่า เป็นต้น โดยคณะกรรมการ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวณัฐชยา ผดุงศิลป์)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

กฤษฎีกา (คณะที่ ๗) เห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวซึ่งสรุปได้เป็นสามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่บุคคลปลูกไม้ยืนต้นโดยได้รับอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้นตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ และบุคคลปลูกไม้ยืนต้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ และกรณีบุคคลปลูกไม้ยืนต้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและเจตนาอาศัยต้นไม้ที่ปลูกไว้เป็นหลักฐานในการยึดถือครอบครองที่ดิน เมื่อเวลาต้นไม้โตขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ บุคคลผู้ปลูกไม้ยืนต้นทั้งสองกรณีจะเป็นเจ้าของในฐานะผู้กรรมสิทธิ์ในไม้ยืนต้นนั้นหรือไม่ เห็นว่า ป่าสงวนแห่งชาติเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของอันเป็นทรัพย์สินนอกพาณิชย์ตามมาตรา ๑๔๓^{*} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม้ยืนต้นที่ปลูกในที่ดินป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินที่ติดกับที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ไม้ดังกล่าวจึงเป็น “ไม้ในป่าสงวนแห่งชาติ” ซึ่งไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ ดังนั้น กรณีของไม้ยืนต้นที่ปลูกโดยได้รับอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้นตามมาตรา ๒๐^๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ และไม้ยืนต้นที่ปลูกในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๖^๓ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ หรือกรณีของการปลูกไม้ยืนต้น

^{*} มาตรา ๑๔๓ ทรัพย์สินนอกพาณิชย์ หมายความว่า ทรัพย์สินที่ไม่สามารถถือเอาได้ และทรัพย์สินที่โอนแก่กันมิได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

^๒ มาตรา ๒๐ ในกรณีป่าสงวนแห่งชาติแห่งใดมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรมตามมาตรา ๑๖ ทวิ ให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้นในเขตป่าเสื่อมโทรมได้ภายในระยะเวลาและตามเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาต แต่ในกรณีที่จะอนุญาตให้เกิน ๒,๐๐๐ ไร่ ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

รัฐมนตรีอาจกำหนดให้ผู้รับอนุญาตเสียค่าตอบแทนให้แก่รัฐบาลได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร โดยประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

^๓ มาตรา ๑๖ อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติคราวละไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่เกินสามสิบปี ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณจะอนุญาตโดยให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่เห็นสมควรก็ได้

(๒) การเข้าทำประโยชน์เกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่คราวละไม่เกินสิบปี โดยให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาตเก็บหาของป่าและไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงของป่าตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับแร่ ดินขาว หรือหิน แล้วแต่กรณี

สำเนาถูกต้อง

นั้นได้กระทำโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๔^๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และมาตรา ๑๔^๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ต่างก็เป็นการปลูกไม้ยืนต้นในที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ฉะนั้น เมื่อไม้ดังกล่าวเป็น “ไม้ในป่าสงวนแห่งชาติ” ซึ่งไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของไม้ยืนต้นที่ปลูกขึ้นไว้ได้แต่อย่างใด ย่อมทำให้ไม้ดังกล่าวไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ปลูก

ประเด็นที่สอง เมื่อได้มีการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งกำหนดให้ที่ดินในบริเวณที่ปลูกไม้ยืนต้นอยู่ก่อนแล้วเป็นอุทยานแห่งชาติ และกรณีที่เกิดหลังจากพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติได้ใช้บังคับแล้ว หากมีผู้เป็นเจ้าของกล้าไม้ไม่กล้าไม่เข้าไปปลูกในอุทยานแห่งชาติทั้งโดยชอบด้วยกฎหมายและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ใดเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในไม้ยืนต้นที่ปลูกไว้ นั้น เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า ไม้ยืนต้นที่ปลูกโดยได้รับอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้ยืนต้นตามมาตรา ๒๐^๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ไม้ยืนต้นที่ปลูกในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๖^๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ และไม้ยืนต้นที่ปลูกโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๔^๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ และมาตรา ๑๔^๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ เป็น “ไม้ในป่าสงวนแห่งชาติ” ซึ่งไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของไม้ยืนต้นที่ปลูกขึ้นไว้ได้แต่อย่างใด และต่อมาได้มีการกำหนดให้ที่ดินบริเวณที่ปลูกไม้ยืนต้นดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติแล้ว ไม้ยืนต้นดังกล่าวย่อมเป็น

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด โดยอนุบัญญัติรัฐมนตรี

“ มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้ใด ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือหรือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่จะกระทำภายในเขตที่ได้จำแนกไว้เป็นประเภทเกษตรกรรม และรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ มาตรา ๑๔ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่

(๑) ทำไม้หรือเก็บหาของป่าตามมาตรา ๑๕ เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๖ ทวิ หรือมาตรา ๑๖ ตรี กระทำการตามมาตรา ๑๗ ใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๑๘ หรือกระทำการตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐

(๒) ทำไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวณัฐชา ผดุงศิลป์)

นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

“ไม้อื่นอุทยานแห่งชาติ” ไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ ส่วนในกรณีที่มีการกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติแล้ว เมื่อผู้เป็นเจ้าของกล้าไม้ นำกล้าไม้เข้าไปปลูกในที่ดินที่เป็นอุทยานแห่งชาติซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอันเป็นทรัพย์สินนอกพาณิชย์ตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม้อื่นต้นดังกล่าวจึงเป็นไม้อื่นอุทยานแห่งชาติซึ่งไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของไม่ว่าการปลูกนั้นจะกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ตาม

ประเด็นที่สาม ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้อื่นต้นในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ และผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยหรือได้รับอนุญาตให้กระทำการอื่นอันเกี่ยวกับการทำประโยชน์ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามความในมาตราต่าง ๆ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ต่อมาได้มีการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติทับซ้อนในบริเวณที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ผู้ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ดังกล่าวจะทำไม้อื่นหรือเก็บหาของป่าที่ตนปลูกขึ้นไว้ได้หรือไม่ อย่างไร เห็นว่าเมื่อพิจารณามาตรา ๓๐^{๐๐} แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๓๒ แล้ว จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ ได้กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับสิทธิของผู้ได้รับใบอนุญาต อาชญาบัตร หรือประทานบัตร ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา ๖^{๐๐} แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ ใช้บังคับเท่านั้น จึงเห็นว่าเมื่อได้มีการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ กำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติทับซ้อนในบริเวณที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือไม้อื่นต้นในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๒๐^{๐๐} แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ และผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยหรือได้รับอนุญาตให้กระทำการอื่น

^{๐๐} มาตรา ๓๐ ใบอนุญาต อาชญาบัตร และประทานบัตร ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ หรือสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา ๖ ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไปเพียงเท่าที่กำหนดอายุของใบอนุญาต อาชญาบัตร ประทานบัตร หรือสัมปทานนั้น ๆ แต่ทั้งนี้ผู้รับใบอนุญาต อาชญาบัตร ประทานบัตร หรือสัมปทานดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ (๑๓) ก่อน

^{๐๐} มาตรา ๖ เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมเพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชนก็ให้มีอำนาจกระทำโดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ”

ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

^{๐๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

สำเนาถูกต้อง

อันเกี่ยวกับการทำประโยชน์ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามความในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ จะทำไม้หรือเก็บหาของป่าที่ตนปลูกขึ้นไว้ไม่ได้ เนื่องจากการกระทำดังกล่าวต้องห้ามตามมาตรา ๑๖^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๑๑} มาตรา ๑๖ ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด

(๑) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงกันสร้าง แฝวถาง หรือเผาป่า

(๒) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ยางไม้ น้ำมันยาง น้ำมันสน แร่หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น

(๓) นำสัตว์ออกไป หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายแก่สัตว์

(๔) ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด หรือ

ทราย

(๕) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมตันหรือเหือดแห้ง

(๖) ปิดหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก

(๗) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่ง กล้วยไม้ น้ำผึ้ง ครั่ง ถ่านไม้ เปลือกไม้ หรือมูลค้างคาว

(๘) เก็บ หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตรายแก่ดอกไม้ ใบไม้ หรือผลไม้

(๙) นำยานพาหนะเข้าออกหรือขับขี่ยานพาหนะในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑๐) นำอากาศยานขึ้นลงในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่

(๑๑) นำหรือปล่อยปลุกสัตว์เข้าไป

(๑๒) นำสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์พาหนะเข้าไป เว้นแต่จะได้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมัติของรัฐมนตรี

(๑๓) เข้าไปดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อหาผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงาน เจ้าหน้าที่

(๑๔) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่าง ๆ

(๑๕) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรืออาวุธใด ๆ เข้าไป เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตนั้นกำหนดไว้

(๑๖) ยิงปืน ทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิด หรือจุดดอกไม้เพลิง

(๑๗) ส่งเสียงอื้อฉาวหรือกระทำการอื่นอันเป็นการรบกวน หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญ แก่คนหรือสัตว์

(๑๘) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่าง ๆ ในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น

(๑๙) ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิง

สำเนาถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๕๐

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวณัฐชยา ผดุงศิลป์)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ